

فاقرءوا ما تيسر من القرآن

سوره مزمل آيه ٢٥

آموزش ترتیل و قرائت همراه با تجوید

ویژه کارکنان محترم و خدوم بیمارستان فوق تخصصی
خاتم الانبیاء (ص) و خانواده محترمشان

آموزش ترتیل
همراه با آموزش تلفظ حروف
و احکام تجویدی
همراه با نوار آموزشی

دفتر استان تهران

تنظیم: معاونت آموزش مؤسسه مهد قرآن
آماده سازی و چاپ: مهد قرآن استان تهران

۱۳۸۵

معاونت آموزش مهد قرآن ، ۱۳۷۱ -

آموزش ترتیل همراه با آموزش تلفظ حروف و احکام تجویدی همراه با نوار آموزشی / معاونت آموزش مهد

قرآن ، با همکاری سید مهدی سیف ، تصحیح متن محمود کریمی تهران ، مؤسسه مهد قرآن ، ۱۳۸۵

۲۴ ص ، بهاء : ۳۵۰۰ ریال . ۲-۰۷-۷۲۷۵-۹۶۴ ISBN

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا .

۱. قرآن -- راهنمای آموزشی . ۲- قرآن -- قرائت -- راهنمای آموزشی .

الف . مؤسسه مهد قرآن . معاونت آموزش - ب . عنوان .

۲۹۷ / ۱۰۸

BP ۶۵ / ۷ / م ۷۸

۱۳۸۵

کتابخانه ملی ایران

۱۶۸۶۵ - ۸۴ م *

نام کتاب : آموزش ترتیل همراه با آموزش تلفظ حروف و احکام تجویدی

همراه با نوار آموزشی

گوینده نوار : سید مهدی سیف

آماده سازی و چاپ : مهد قرآن استان تهران

حروفچینی و صفحه آرایی : مسعود لاهوت

تصحیح متن : محمود کریمی ، حجت قاجارگیر

ناظر فنی چاپ : هاشم نادرزاده مقدم

ناشر : مؤسسه مهد قرآن

نوبت چاپ : چهارم ، بهار ۱۳۸۵

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۳۵۰ تومان

نشانی : تهران ، خیابان خراسان ، کوچه مسجد مرحوم آیه اله فومنی

تلفن : ۳۳۵۶۸۸۱۱ - ۴

شابک : ۷۲۷۵ - ۰۷ - ۲ - ۹۶۴

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است .

توجه : این کتاب همراه با نوار آموزشی بوده و توصیه می شود حتما در

کنار فراگیری مطالب کتاب ، به نوار آن نیز با دقت گوش دهید .

آموزش تجوید مقدماتی بصورت عملی

قرآن دوستان عزیز!

تلاوت قرآن به شیوه ای نیکو و زیبا از محسنات قرائت قرآن می باشد که در روایات متعددی مورد توجه پیشوایان بزرگ ما قرار گرفته است .
برای زیبا خواندن قرآن باید قواعد آن را فرا گرفت و در عمل آن را بکار برد و در واقع آموزش قواعد باید کاربردی باشد، اما چگونه قواعد را کاربردی و عملی کنیم؟

برای این کار باید :

- ۱- از قواعد کاربردی استفاده کنیم و از غیر کاربردی ها و دانستنی ها بپرهیزیم .
- ۲- قاعده کم و مختصر گفته شود و در عوض تمرین را زیاد کنیم .
- ۳- قواعد قبلی یاد آوری شود تا از یاد نرود .
- ۴- از نوارهای آموزشی به میزان کافی استفاده شود، مثلا استفاده از نوار هر جمله سه بار تکرار با رعایت قواعد یا نوارهای آموزش تجوید مانند نوار همراه این کتاب .

باید توجه داشت که ۹۰ درصد مهارت های قراء و حافظان ممتاز از طریق نوار بدست آمده است . لذا برای اینکه قواعد تجویدی بصورت عملی باشد، سوره مبارکه نازعات انتخاب شده است و نکات تجویدی هر آیه اعم از تلفظ

حروف و احکام تجویدی بطور جداگانه گفته شده است .

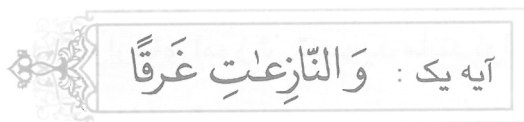
۱- ترقیق ((لام)) : اگر قبل از حرف لام در کلمه ((الله)) حرکت کسره (ـِ) باشد لام و الف بعد از آن نازک خوانده می شود.

۲- تفخیم حرف ((را)) : اگر حرف ((ر)) فتحه داشته باشد درشت تلفظ می شود.

۳- تلفظ حرف ((ح)) : با گرفتگی صدا از گلو گفته می شود شبیه صدای صاف کردن گلو .

۴- ترقیق الف بعد از حرف ((م)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((م)) بصورت نازک خوانده می شود (ترقیق یا استفال یعنی نازک خواندن)

۵- کسره ها در عربی شبیه صدای ((ای)) ولی کوتاه گفته می شود.

۱- تلفظ حرف ((و)) از بین دو لب گفته می شود مانند تلفظ حرف ((W))

۲- غنه ((ن)) : حرف ((ن)) وقتی تشدید دارد کمی کشیده می شود.

۳- ترقیق الف بعد از حرف ((ن)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ن)) نازک تلفظ می شود.

۴- تلفظ حرف ((ع)) : حرف ((ع)) نرم و غلیظ از ته گلو گفته می شود.

۵- ترقیق الف بعد از حرف ((ع)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ع)) نازک خوانده می شود.

۶- تلفظ حرف ((غ)) : حرف ((غ)) نرم و بدون دَمَش تلفظ می شود و قابل کشش است و فتحه آن شبیه ((آ)) کوتاه خوانده می شود.

۷- تلفظ حرف ((ق)) : حرف ((ق)) محکم از ته گلو تلفظ می شود و قابل کشش نیست .

۸- تفخیم الف بعد از حرف ((ق)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ق)) درشت تلفظ می شود (تفخیم یا استعلاء یعنی درشت خواندن)

۹- کسره ها عربی گفته شود.

آیه دو : وَالنَّاسِطَاتِ نَسِطًا

۱- تلفظ عربی حرف ((و))

۲- غنه ((ن))

۳- ترقیق الف بعد از حرف ((ن))

۴- تلفظ حرف ((ط)) : حرف ((ط)) درشت و پر، از گلو گفته می شود.

۵- تفخیم الف بعد از حرف ((ط)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ط)) درشت تلفظ

می شود.

۶- کسره ها عربی گفته شود یعنی بصورت ((ای)) کوتاه

آیه سه : وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا

۱- تلفظ عربی حرف ((و))

۲- ترقیق الف بعد از حرف ((س)) و ((ح)) : صدای ((آ)) بعد از حروف ((س)) و

((ح)) نازک تلفظ می شود.

۳- تلفظ حرف ((ح))

۴- قلقله حرف ((ب)) : حرف ((ب)) وقتی ساکن باشد با تکان کوچکی خوانده

می شود.

۵- کسره ها عربی گفته شود.

آیه چهار : فَالسَّابِقِ سَبَقًا

- ۱- ترقيق الف بعد از حرف ((س))
- ۲- تلفظ حرف ((ق)) : محکم و درشت از ته گلو
- ۳- تفخیم الف بعد از حرف ((ق))
- ۴- قلقله حرف ((ب))
- ۵- کسره ها عربی گفته شود .

آیه پنج : فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

- ۱- تفخیم حرف ((ر)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ر)) درشت خوانده می شود .
- ۲- ضمه ((مُ)) عربی خوانده می شود یعنی بصورت ((او)) ولی کوتاه .
- ۳- کسره ها عربی گفته شود .

آیه شش : يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ

- ۱- فتحه ((يَ)) در کلمه ((يَوْمَ)) ضمه نشود. (يَوْمَ اشتباه است) .
- ۲- تفخیم حرف ((ر)) : حرف ((ر)) ساکن ما قبل مفتوح درشت خوانده می شود .

۳- تلفظ حرف ((ج)): حرف ((ج)) تیز و ظریف گفته می شود.

۴- حرف ((ق)) در هنگام وقف تبدیل به ((ه)) می شود.

۵- ضمه ها و کسره عربی گفته شوند.

آیه هفت : تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ

۱- تلفظ حرف ((ع))

۲- تلفظ حرف ((ه)): حرف ((ه)) بصورت معمولی مانند فارسی تلفظ می شود.

۳- تفخیم حرف ((ر))

۴- تبدیل ((ق)) به ((ه)) در هنگام وقف.

۵- ضمه و کسره عربی گفته شوند.

آیه هشت : قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

۱- تلفظ حرف ((ق)): محکم و درشت از ته گلو

۲- ادغام تنوین حرف ((ب)) در حرف ((ی)): نون ساکن یا تنوین هنگام رسیدن

به حرف ((ی)) کشیده در حرف بعدی خوانده و حرف ((ی)) مشدد تلفظ

می شود.

۳- نبر ((همزه)) : حرف ((ء)) همراه با تیزی خوانده می شود.

۴- تلفظ حرف ((ذ)) : حرف ((ذ)) نوک زبانی و نازک گفته می شود.

۵- ادغام تنوین حرف ((ذ)) در حرف ((و)) : نون ساکن یا تنوین هنگام رسیدن به

حرف ((و)) کشیده در حرف بعدی خوانده و حرف ((و)) مشدد تلفظ می شود.

۶- تلفظ حرف ((و)) و ترقیق الف بعد از آن ۷- تلفظ تیز و ظریف حرف ((ج))

۸- تبدیل ((ة)) به ((ه)) در هنگام وقف ۹- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه نه : أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ

۱- نبر ((همزه)) ۲- قلقله حرف ((ب))

۳- تلفظ حرف ((ص)) : حرف ((ص)) به صورت سین درشت و پر، از گلو خوانده می شود.

۴- تقخیم الف بعد از حرف ((ص)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ص)) درشت خوانده می شود.

۵- تقخیم حرف ((و)) و عربی گفتن ضمه آن

۶- ترقیق الف بعد از حرف ((ه)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ه)) نازک خوانده می شود.

۷- تفخیم الف بعد از حرف ((خ)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((خ)) درشت

خوانده می شود. ۸- تلفظ حرف ((ع))

۹- تبدیل ((ة)) به ((ه)) در هنگام وقف . ۱۰- کسره و ضمه عربی خوانده شود.

آیه ده : يَقُولُونَ أَيْنَا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ

۱- تلفظ حرف ((ق)) ۲- نبر هر دو همزه ((ء)) و ((ا)) انا

۳- غنه ((ن)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۴- حرف ((ر)) تفخیم شده و فتحه آن شبیه ((آ)) ولی کوتاه خوانده می شود.

۵- تلفظ حرف ((ح)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۶- تبدیل ((ة)) به ((ه)) در وقف ۷- عربی خواندن کسره ها

آیه یازده : إِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً

۱- نبر هر دو همزه ((ء)) و ((ا)) اذا

۲- تلفظ حرف ((ذ)) : حرف ((ذ)) نوک زبانی و نازک گفته می شود.

۳- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ذ)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ذ)) نازک

خوانده می شود.

۴- غنه حرف ((ن)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۵- تلفظ حرف ((ع)) و عربی گفتن کسره آن

۶- تلفظ حرف ((ظ)): حرف ((ظ)) نوک زبانی ، درشت و قابل کشش می باشد

یعنی ذال درشت از گلو

۷- تفخیم الف بعد از حرف ((ظ)): صدای ((آ)) بعد از حرف ((ظ)) درشت

خوانده می شود.

۸- ادغام تنوین حرف ((م)) در حرف ((ن)): تنوین یا نون ساکن وقتی به حرف

((ن)) برسد ادغام شده ، کشیده در حرف بعدی خوانده می شود.

۹- تفخیم حرف ((ر)) و عربی گفتن فتحه آن

۱۰- تبدیل ((ة)) به ((ه)) در هنگام وقف

آیه دوازده : **قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّهَ خَاسِرَةٌ**

۱- تلفظ حرف ((ق)) و درشت خواندن الف بعد از آن

۲- تلفظ حرف ((ک)): حرف ((ک)) تیز گفته می شود. ۳- تلفظ حرف ((ذ))

۴- اخفاء تنوین حرف ((ذ)): تنوین یا نون ساکن وقتی به حرف ((ک)) برسد

کشیده در حرف بعدی خوانده می شود.

۵- تفخیم حرف ((و)) و عربی خواندن فته و بیان تشدید آن

۶- اظهار تنوین ((ة)) : هرگاه نون ساکن یا تنوین به حرف ((خ)) برسد اظهار می شود.

۷- تفخیم الف بعد از حرف ((خ)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((خ)) درشت خوانده می شود.

۸- تبدیل ((ة)) به ((ه)) در هنگام وقف

۹- عربی خواندن کسره ها و تنوین ضمه

آیه سیزده : فَأَمَّا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ

۲- غنه ((ن))

۱- نبر ((همزه))

۳- ترقیق الف بعد از حرف ((م)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((م)) نازک خوانده می شود.

۴- تلفظ حرف ((ه))

۵- تلفظ و قلقله حرف ((ج)) : حرف ((ج)) تیز و ظریف تلفظ شده و در حالت سکون تکان کوچکی می گیرد.

۶- ادغام تنوین حرف ((ة)) در حرف ((و)) : نون ساکن یا تنوین هرگاه به حرف

((و)) برسد ادغام می گردد و کشیده در حرف بعدی خوانده می شود.

۷- تلفظ حرف ((و)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۸- تلفظ حرف ((ح))

۹- تبدیل ((ة)) به ((ه)) ۱۰- عربی خواندن کسره ها و تنوین ضمه

آیه چهارده : فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ

۱- نبر ((همزه)) ۲- تلفظ حرف ((ذ)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۳- اخفاء ((م)) همراه با غنه : حرف ((م)) ساکن وقتی به حرف ((ب)) برسد اخفا

گردیده ، کشیده و سست خوانده می شود.

۴- ترقیق الف بعد از حرف ((س)) ۵- تلفظ حرف ((ه))

۶- تفخیم حرف ((ر)) و عربی خواندن فتحه آن

۷- تبدیل حرف ((ة)) به حرف ((ه)) ۸- عربی خواندن کسره ها و ضمه

آیه پانزده : هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى

۱- تلفظ حرف ((ه)) ۲- نبر ((همزه)) ۳- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ت))

۴- تلفظ تیز و ظریف حرف ((ک)) ۵- تلفظ حرف ((ح))

۶- تلفظ حرف ((ث)) : حرف ((ث)) نازک و از نوک زبان تلفظ می شود.

۷- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((س))

۸- عربی خواندن ضمه حرف ((ث))

آیه شانزده : إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

۱- نبر ((همزه)) ۲- تلفظ همزه

۳- نازک خواندن الف بعد از حروف ((ن)) و ((د)) ۴- تلفظ ((ه))

۵- تفخیم حرف ((ر)) و عربی خواندن فتحه آن

۶- تلفظ حرف ((و)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۷- تلفظ حرف ((ق)) و درشت خواندن فتحه آن ۸- تلفظ حرف ((ط))

۹- تبدیل تنوین ((ً)) حرف ((و)) به ((آ)) در حالت وقف و نازک خواندن آن

۱۰- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه هفده : اِذْهَبْ اِلَى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰی

۱- نبر ((همزه)) ۳ مورد ۲- تلفظ حرف ((ذ)) ۳- تلفظ حرف ((ه))

- ۴- قلقله حرف ((ب))
 ۵- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ل))
 ۶- تلفظ حرف ((ع))
 ۷- غنه ((ن))
 ۸- تلفظ حرف ((ط)) و درشت خواندن فتحه
 ۹- تلفظ حرف ((غ)) و درشت خواندن الف کوتاه بعد از آن
 ۱۰- عربی خواندن کسره ها

آیه هجده : فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ

- ۱- تلفظ حرف ((ق)) و عربی خواندن ضمه آن
 ۲- تلفظ حرف ((ه))
 ۳- تلفظ تیز حرف ((ک))
 ۴- نبر ((همزه)) ۲ مورد
 ۵- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ل))
 ۶- مد منفصل
 ۷- اخفاء و غنه ((ن)) : نون ساکن یا تنوین در نزد حرف ((ت)) اخفاء شده و کشیده در حرف ((ت)) خوانده می شود.
 ۸- ترقیق الف کوتاه بعد از حرف ((ک)) : صدای ((آ)) بعد از حرف ((ک)) نازک خوانده می شود.

آیه نوزده: وَاهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى

- ۱- تلفظ عربی حرف ((و)) ۲- نبر ((همزه)) ۲ مورد ۳- تلفظ حرف ((ه))
- ۴- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ل))
- ۵- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ش))
- ۶- تلفظ تیز و ظریف حرف ((ک))

آیه بیست: فَأَرَبُ الْاَيَةِ الْكُبْرَى

- ۱- تفخیم ((ر)) ۲- تلفظ حرف ((ه))
- ۳- نبر ((ء)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۴- قلقله حرف ((ب))
- ۵- تفخیم حرف ((ر)) ۶- تلفظ تیز حرف ((ک)) ۷- عربی خواندن ضمه

آیه بیست و یک: فَكَذَّبَ وَعَصَى

- ۱- تلفظ تیز و نازک ((ک)) ۲- تلفظ نازک حرف ((ذ))
- ۳- تلفظ عربی حرف ((و)) ۴- تلفظ حرف ((ع))
- ۵- تلفظ حرف ((ص)) و درشت خواندن الف کوتاه بعد از آن

آیه بیست و دو : ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى

- ۱- تلفظ حرف ((ث)) و عربی خواندن ضمه آن
- ۲- غنه حرف ((م))
- ۳- نبر ((همزه)) ۴- قلقله حرف ((د)) ۵- تفخیم ((و)) و درشت خواندن فته آن
- ۶- تلفظ حرف ((ع)) و نازک خواندن الف کوتاه بعد از آن

آیه بیست و سه : فَحَشَرَ فَنَادَى

- ۱- تلفظ حرف ((ح))
- ۲- تفخیم حرف ((و)) و درشت خواندن فته آن
- ۳- نازک خواندن الف بعد از حروف ((ن)) و ((د))

آیه بیست و چهار : فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى

- ۱- تلفظ حرف ((ق)) و درشت خواندن الف بعد از آن ۲- نبر ((همزه)) ۲ مورد
- ۳- تفخیم حرف ((و)) و درشت خواندن فته آن
- ۴- تلفظ حرف ((ع))
- ۵- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ل))
- ۶- عربی خواندن ضمه ها

آیه بیست و پنج : فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخِرَةِ وَالْأُولَى

- ۱- نبر ((همزه)) ۲ مورد ۲- تلفظ حرف ((ذ)) ۳- حرف ((ه)) ۲ مورد
- ۴- تغلیظ حرف ((ل)) : اگر قبل از کلمه ((الله)) فتحه یا ضمه (ـِ) باشد لام و الف بعد از آن درشت خوانده می شود.
- ۵- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ک))
- ۶- نبر ((ء)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۷- تلفظ عربی حرف ((و))
- ۸- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ل))
- ۹- عربی خواندن ضمه ها و کسره

آیه بیست و شش : إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَى

- ۱- نبر ((همزه)) ۲- غنه ((ن)) ۳- تلفظ حرف ((ذ)) و نازک خواندن الف بعد از آن
- ۴- تلفظ حرف ((ع)) ۵- قلقله حرف ((ب))
- ۶- ادغام تنوین ((ة)) در ((ل)) : نون ساکن و تنوین نزد حرف ((ل)) و ((و)) حذف شده و حرف بعدی مشدد خوانده می شود.
- ۷- ادغام ((ن)) در ((ی)) : حرف ((ن)) کشیده در حرف ((ی)) خوانده می شود.
- ۸- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حرف ((ش))

آیه بیست و هفت : **ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا**

- ۱- نبر هر دو همزه ((ء)) و ((اَنْتُمْ))
- ۲- اخفاء ((ن)) نزد حرف ((ت))
- ۳- تلفظ حرف ((ق))
- ۴- اظهار تنوین حرف ((ق)) : تنوین یا نون ساکن اگر قبل از حرف ((أ)) قرار گیرد اظهار می گردد.
- ۵- نازک خواندن الف کوتاه بعد از حروف ((م)) و ((ن)) و ((ه)).

آیه بیست و هشت : **رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا**

- ۱- تلفظ حرف ((ع))
- ۲- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آن
- ۳- تلفظ عربی حرف ((و)) مشدد و نازک خواندن الف بعد از آن

آیه بیست و نه : **وَاعْطَشَ لَيْلَهَا وَآخَرَاجَ ضُحَاهَا**

- ۱- تلفظ عربی حرف ((و))
- ۲- نبر ((همزه)) ۲ مورد
- ۳- تلفظ حرف ((غ))
- ۴- تلفظ حرف ((ط))
- ۵- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آن
- ۶- تفخیم حرف ((و)) و درشت خواندن آن

۷- تلفظ حرف ((ض)) : حرف ((ض)) بصورت یک دال دندان‌ی درشت با فشار

دادن دندانها روی زبان گفته می‌شود.

۸- تلفظ حرف ((ح)) و نازک خواندن الف کوتاه بعد از آن

۹- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آن

آیه سی : وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَلَهَا

۱- تلفظ عربی حرف ((و)) ۲- نبر ((همزه)) ۳- تفخیم حرف ((ر))

۴- تلفظ حرف ((ض)) ۵- تلفظ حرف ((ع))

۶- تلفظ حرف ((ذ)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۷- تلفظ حروف ((ح)) و ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آنها

آیه سی و یک : أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَهَا

۱- نبر ((همزه)) ۲- تفخیم حرف ((ر)) و درشت خواندن فتحه آن

۳- تلفظ حرف ((ج))

۴- اظهار ((ن)) : نون ساکن قبل از حرف ((ه)) اظهار می‌شود.

۵- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از ((ه)) ۳ مورد

۶- نازک خواندن الف بعد از حرف ((م)) ۷- نبر همزه

۸- تلفظ عربی حرف ((و))

۹- تلفظ حرف ((ع)) و نازک خواندن الف بعد از آن

آیه سی و دو: وَالْجِبَالُ أَرْسُهَا

۱- تلفظ حرف ((و)) ۲- تلفظ حرف ((ج)) و عربی خواندن کسره آن

۳- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ب)) ۴- نبر همزه

۵- تفخیم حرف ((ر)) ۶- نازک خواندن الف بعد از حروف ((س)) و ((ه))

۷- تلفظ حرف ((ه))

آیه سی و سه: مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِإِنْعَامِكُمْ

۱- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ت)) ۲- تلفظ حرف ((ع))

۳- ادغام تنوین حرف ((ع)) در ((ل)) ۴- اظهار ((م)) ساکن قبل از ((و))

۵- تلفظ حرف ((و)) ۶- نبر همزه

۷- اظهار نون : نون ساکن قبل از حرف ((ع)) اظهار می شود.

۸- تلفظ حرف ((ع)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۹- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه سی و چهار : فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى

۱- نبر همزه ۲- تلفظ حرف ((ذ)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۳- تلفظ تیز حرف ((ج)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۴- مد متصل

۵- نبر همزه ۶- تلفظ حرف ((ط)) و درشت خواندن الف بعد از آن

۷- مد لازم : اگر بعد از صدای کشیده ساکن یا تشدید باشد آن را به اندازه ۶

حرکت می کشیم . ۸- غنه حرف ((م)) ۹- قلقله حرف ((ب))

۱۰- تفخیم ((و)) ۱۱- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه سی و پنج : يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى

۱- فتحه ((يَ)) در کلمه ((يَوْمَ)) ضمه نشود. ۲- تلفظ حرف ((ذ))

۳- تلفظ تیز و ظریف حرف ((ک)) ۴- مشدد ۵- نبر همزه

۶- اخفاء ((ن)): نون ساکن قبل از حرف ((س)) کشیده در حرف بعدی خوانده می شود.

۷- نازک خواندن الف بعد از حروف ((س)) و ((م))

۸- تلفظ حرف ((ع)) و نازک خواندن الف بعد از آن

۹- عربی خواندن کسره و ضمه ها

آیه سی و شش : وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ

۱- تلفظ عربی حرف ((و))

۲- ترقیق ((ر)): حرف ((ر)) هرگاه کسره داشته باشد نازک خوانده می شود.

۳- تلفظ حرف ((ج)) ۴- تلفظ حرف ((ح)) ۵- ادغام ((ن)) ساکن در ((ی))

۶- تفخیم ((ر)) ۷- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه سی و هفت : فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ

۱- نبر همزه ۲- غنه ((م))

۳- اخفاء ((ن)): نون ساکن قبل از حرف ((ط)) کشیده در حرف بعدی و درشت

خوانده می شود. ۴- تلفظ حرف ((ط)) و عربی خواندن فتحه آن

۵- تلفظ حرف ((غ)) و درشت خواندن الف کوتاه بعد از آن

آیه سی و هشت : وَعَاثَرِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

۱- تلفظ عربی حرف ((و))

۲- نبر همزه و نازک خواندن الف بعد از آن

۳- تلفظ حرف ((ث))

۴- تلفظ حرف ((ح))

۵- تفخیم ((ر)) و درشت خواندن فتحه آن

۶- نازک خواندن الف بعد حرف ((ی)) ۲ مورد

۷- اظهار ((ن))

آیه سی و نه : فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى

۱- نبر همزه ۲ مورد

۲- غنه ((ن))

۳- تلفظ حرف ((ج))

۴- تلفظ حرف ((ح))

۵- تلفظ حرف ((ه))

۶- تلفظ حرف ((و)) و نازک خواندن الف کوتاه بعد از آن

۷- عربی خواندن کسره ها

آیه چهل : وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى

۱- تلفظ عربی حرف ((و))

۲- نبر همزه

۳- غنه ((م))

- ۴- اظهار ((ن))
۵- درشت خواندن الف بعد از حرف ((خ))
۶- تلفظ حرف ((ق)) و درشت خواندن الف بعد از آن
۷- تفخیم ((ر)) و درشت خواندن فتحه آن
۸- تلفظ و اشباع ((ه))
۹- غنه ((ن))
۱۰- تلفظ حرف ((ع))
۱۱- تلفظ واو و نازک خواندن الف بعد از آن
۱۲- عربی خواندن کسره ها

آیه چهل و یک : فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

- ۱- نبر ((همزه)) ۲ مورد ۲- غنه حرف ((ن)) ۲ مورد ۳- تلفظ حرف ((ج))
۴- تلفظ حرف ((ه)) ۵- تلفظ حرف ((و)) و نازک خواندن الف بعد از آن
۶- عربی خواندن کسره ها

آیه چهل و دو : يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا

- ۱- نبر ((همزه)) ۲- تلفظ حرف ((ک)) ۳- تلفظ حرف ((ع)) ۲ مورد
۴- نبر ((همزه)) ۵- نازک خواندن الف بعد از حروف ((س)) و ((ی)) و ((ه))

۶- تفخیم حرف ((ر)) ۷- تلفظ حرف ((ه)) ۸- عربی خواندن کسره ها و ضمه

آیه چهل و سه : فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا

۱- نبر ((همزه)) ۲- اخفاء حرف ((ن)) ۲ مورد ۳- تلفظ حرف ((ذ))

۴- تلفظ حرف ((ک)) ۵- تفخیم حرف ((ر))

۶- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۷- عربی خواندن کسره ها

آیه چهل و چهار : إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا

۱- نبر ((همزه)) ۲- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ل))

۳- تفخیم حرف ((ر)) و درشت خواندن فتحه آن ۴- تلفظ حرف ((ک))

۵- اخفاء حرف ((ن)) ۶- تلفظ حرف ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آن ۲ مورد

۷- عربی خواندن کسره ها و ضمه

آیه چهل و پنج : إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ مَّنْ يَخْشَاهَا

۱- نبر ((همزه)) ۲ مورد ۲- غنه حرف ((ن)) ۳- مد منفصل

۴- نازک خواندن الف بعد از حرف ((م))

۵- اخفاء حرف ((ن)) ۲ مورد

۶- تلفظ حرف ((ذ)) ۷- تفخیم حرف ((ر))

۸- ادغام حرف ((ن)) در حرف ((ی))

۹- نازک خواندن الف بعد از حروف ((ش)) و ((ه))

۱۰- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

آیه چهل و شش: كَاثِمٌ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا

۱- تلفظ حرف ((ک)) ۲- نبر ((همزه)) ۳ مورد ۳- غنه حرف ((ن))

۴- تلفظ حرف ((ه)) ۲ مورد

۵- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ه)) ۲ مورد

۶- تلفظ حرف ((ث)) ۷- مد منفصل

۸- نازک خواندن الف بعد از حرف ((ل))

۹- تلفظ حرف ((ع)) ۱۰- اظهار ((ن))

۱۱- تلفظ حرف ((ض))

۱۲- تلفظ حروف ((ح)) و ((ه)) و نازک خواندن الف بعد از آنها

۱۳- عربی خواندن کسره ها و ضمه ها

خلاصه ای از قواعد تجویدی

تلفظ حروف خاص عربی :

حرف ث : بصورت سین نوک زبانی از بین دندانهای جلو و نازک گفته می شود.

حرف ص : بصورت سین درشت، از گلو گفته می شود.

حرف ح : با گرفتگی صدا در گلو گفته می شود مانند صدای صاف کردن گلو.

حرف ذ : بصورت ((ز)) نوک زبانی از بین دندانهای جلو و نازک گفته می شود.

تفاوت ((ذال)) با ((ثا)) این است که ((ث)) فوتی است و دمش دارد ولی ((ذ))

دمش و فوت ندارد.

حرف ظ : حرف ((ظ)) نوک زبانی درشت می باشد یعنی ذال درشت از گلو و

قابل کشش است .

حرف ض : بصورت دال دندانی درشت با فشار دادن دندانها روی زبان ادا

می شود. صدای ضاد حبس شده و سپس آزاد می شود و قابل کشش نیست .

حرف ط : بصورت ((ت)) درشت از گلو گفته می شود یا ((دال)) درشت از گلو

برای اینکه طا با دال اشتباه نشود باید در طا زبان را عقب ببریم و برای اشتباه

نشدن با ضاد ، باید در تلفظ ضاد زبان را بین دندان قرار دهیم ، یعنی دال

درشت را اگر با دندان بگوییم ضاد می شود و اگر با لثه بگوییم طا می شود.

حرف ع : حرف ((ع)) نرم و غلیظ از ته گلو تلفظ می شود، حرف همزه ((ء)) محکم و تیز است ولی عین نرم و غلیظ است .

حرف غ : حرف ((غ)) نرم و از گلو تلفظ می شود و صدایی شبیه صدای موتور گازی دارد و قابل کشش است .

حرف ق : حرف ((ق)) محکم و از ته گلو تلفظ شده و صدا قطع می شود و قابل کشش نیست .

حرف و : حرف ((و)) از بین دو لب، بدون دخالت دندانها با نرمی تلفظ می شود.

حرف ک : حرف ((ک)) در عربی تیز و ظریف تلفظ می شود مانند کاهو.

حرف ج : حرف ((ج)) محکم ، تیز و ظریف ادا می شود.

تعریف برخی از احکام تجویدی

غنه : کشش نون و میم (به اندازه باز شدن دو انگشت) را غنه می گویند موارد غنه عبارتند از :

۱- تنوین و نون ساکن نزد حروف (ت ث ج د ذ ز س

ش ص ض ط ظ ف ق ک)

۲- ((م)) ساکن وقتی بعدش حرف ((م)) یا ((ب)) باشد.

۳- نون و میم مشدد (نّ نّ مّ مّ)

تفخیم : یعنی درشت تلفظ کردن حرف ، حرف ((و)) متحرک همراه َ و ((آ)) و ((او)) تفخیم می شود .

ترقیق : یعنی نازک تلفظ کردن حرف ، حرف ((و)) متحرک همراه ِ و ((ای)) ترقیق می شود .

تذکر : اگر قبل از کلمه ((الله)) فتحه یا ضمه (َ) باشد ، حرف لام درشت از گلو ادا می شود ولی اگر قبل از آن کسره (ِ) باشد ، نازک گفته می شود .

استعلاء : یعنی درشت خواندن حرف که ۷ حرف (ص ض ط ظ غ ق خ) درشت خوانده می شوند به خصوص وقتی همراه با صدای ((آ)) هستند . الف بعد از آنها درشت خوانده می شود .

استفال : یعنی نازک خواندن حرف که غیر از حروف استعلاء و حرف ((ر)) ۲۰ حرف باقی مانده همراه با صدای ((آ)) نازک تلفظ می شوند .

ادغام : تنوین و نون ساکن وقتی به حروف (ی ر م ل و ن) برسد خوانده نمی شود و حرف بعدی مشدد خوانده می شود . ولی با دو حرف (ل ر) تبدیل به حرف بعدی می گردد و کشیده نمی شود .

اخفاء : تنوین و نون ساکن در نزد حروف (ت ث ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ک) کشیده شده و در حرف بعدی تلفظ می شود .

اقلاب (قلب به میم) : تنوین یا نون ساکن وقتی به حرف ((ب)) می رسد

تبدیه به حرف ((م)) شده، کشیده و سست خوانده می شود.

مد : اگر بعد از صداهای کشیده (آ ای او) حرف همزه (ء ا) یا تشدید باشد

آن صدا با کشش بیشتری خوانده می شود. که اگر صدای کشیده و همزه در

یک کلمه باشند آن را مد متصل و اگر در دو کلمه باشند آن را مد منفصل گویند.

قلقله : پنج حرف (ق ط ب ج د) وقتی ساکن باشند در هنگام تلفظ با

تکان کوچکی خوانده می شوند.

اظهار : بیان واضح یک حرف را اظهار گویند که بطور طبیعی در خواندن،

همه حروف هنگام بیان اظهار می شوند و در واقع اظهار همان بطور معمولی

خواندن یک حرف است . موارد اظهار عبارتند از :

۱- تنوین یا نون ساکن نزد حروف حلقی که عبارتند از (أ ه ح خ ع غ)

معمولی خوانده می شود.

۲- حرف ((م)) ساکن به خصوص وقتی به حروف (و ف) می رسد باید

معمولی خوانده شود و در حرف بعد ادغام نشود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۝۱ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ۝۲ وَالسَّابِقَاتِ سَبَاحًا ۝۳
 فَالسَّابِقَاتِ سَبَقًا ۝۴ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ۝۵ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝۶
 تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ۝۷ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝۸ أَبْصَارُهَا
 خَاشِعَةٌ ۝۹ يَقُولُونَ أَيْنَا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ۝۱۰ أَيْنَا كُنَّا
 عِظَامًا نَخِرَةً ۝۱۱ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۝۱۲ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۝۱۳ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝۱۴ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۝۱۵
 إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝۱۶ اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۝۱۷
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ ۝۱۸ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ۝۱۹ فَارَاهُ
 الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ۝۲۰ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ۝۲۱ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ۝۲۲ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ
 ۝۲۳ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ۝۲۴ فَآخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ۝۲۵
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنِ يَخْشَىٰ ۝۲۶ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بَنَاهَا ۝۲۷
 رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَهَا ۝۲۸ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۝۲۹
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۝۳۰ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ۝۳۱
 وَالْجِبَالَ أَرْسَلَهَا ۝۳۲ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۝۳۳ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ
 الْكُبْرَىٰ ۝۳۴ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ۝۳۵ وَبُرِزَتِ الْجَحِيمُ
 لِمَنْ يَرَىٰ ۝۳۶ فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ۝۳۷ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝۳۸ فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَىٰ ۝۳۹ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۝۴۰
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۝۴۱ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۝۴۲
 فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ۝۴۳ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ۝۴۴ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرُ
 مَنْ يَخْشَاهَا ۝۴۵ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُرَوَّنَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ۝۴۶

خيرکم من تعلم القرآن و علمه

بهترین شما کسی است که قرآن را فراگیرد
و به دیگران نیز پیاموزد

پیامبر اکرم (ص)

این کتاب همراه نوار آموزشی می باشد
تهیه و تدوین توسط مهد قرآن استان تهران
به سفارش بیمارستان فوق تخصصی خاتم الانبیاء (ص)